

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENI GRADEC GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XIV — ŠTEVILKA 7

JULIJ 1982

POŠTNA PLACANA

Problemi gospodarjenja v Lesni

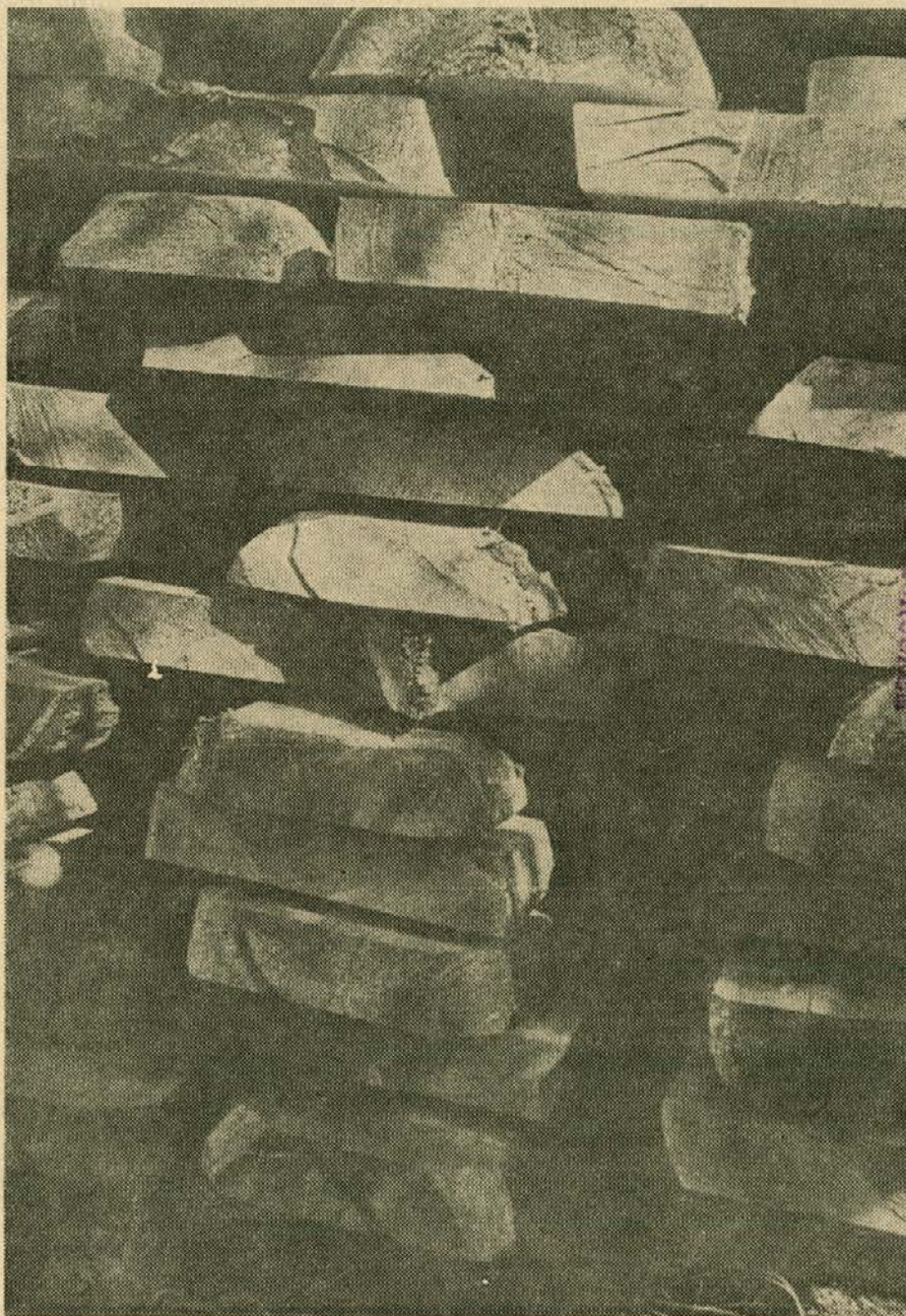
Zaostreni pogoji gospodarjenja so vplivali tudi na rezultate poslovanja v prvih treh mesecih v naši delovni organizaciji. Da bi omilili te probleme, je kolegijski poslovodni odbor in odbor za gospodarjenje Lesne sprejel cel kup ukrepov za izboljšanje poslovanja in likvidnosti. Ti ukrepi so zajemali področja proizvodnje gozdarstva in lesne industrije, nabave in prodaje, likvidnosti, osebnih dohodkov in uvozno izvozne dejavnosti. Gozdarji so zagotovili, da bodo do konca I. polletja izpolnili 50% letno proizvodnjo in oddajo gozdnih sortimentov in opravili vsa za I. polletje planirana gojitvena dela in dela v gozdni drevesnici na Muti. Prav tako bodo dosegli planirano dinamiko TOZD CLS in Transport in servisi.

Kritično situacijo v nekaterih TOZD lesne industrije je povzročilo predvsem pomanjkanje nujnih repromaterialov in surovin (TSP Radlje-Podvelka, TP Pameče, TIP Otiški vrh), prepočasen razvoj proizvodov oz. uvažanje novih proizvodov, kadrovski problemi in nekonjunktura na tržišču za nekatere naše proizvode. Z doslednim izvajanjem sprejetih ukrepov bomo te težave premostili. Razvojni sektor je bil zadolžen, da realizira in dopolni razvoj proizvodov, ki so že uveljavljeni na tržišču in pripravi vse tehnološke osnove za uvažanje novih proizvodov (garažna in vhodna vrata).

Kadrovska služba na TOZD, kjer primanjkuje delavcev in kadrovska služba delovne organizacije morata zagotoviti zasedbo planiranih delovnih opravil, ki niso zasedena.

Lesarski sektor je bil zadolžen, da s sodelovanjem svetovalca kolegijskega poslovodnega odbora za lesno industrijo do sredine meseca junija 1982 izdela analizo uspešnosti naložb z vsemi ustreznimi pokazatelji za TOZD TP Pameče.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pn.
ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA
RAVNE
62390 RAVNE/KOROŠKEM

LIKVIDNOSTNE TEŽAVE

Likvidnostna situacija je v Lesni ob polletju ocenjena izredno kritično. Osnovni vzrok nelikvidnosti je nedoseganje naših lastnih planov in problem povečanih zalog. Konec aprila 1982 so bile zaloge za 99 milijonov din višje od planiranih za leto 1982.

Namesto, da bi po planih TOZD dosegli do konca aprila 41,858/m din ostanka čistega dohodka, smo v celi Lesni pridelali skupno 52,844/m izgub (kompenzirano z ostanki čistega dohodka). To pomeni, da je potrebnega kar 94,700/m več likvidnega denarja za

normalno poslovanje samo zaradi nedoseženih planiranih rezultatov, skupno s povečanimi zalogami pa kar ca. 200,000/m več.

Doslej smo pokrivali tako povečane potrebe v grobem takole:

1. z omejevanjem investicijske porabe v vseh TOZD — ca. 125,000/m in s tem z večjim združevanjem internih kreditov med TOZD,

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

meče, do konca meseca septembra pa enako analizo za naložbo za TOZD TP Prevalje.

Za realizacijo vseh proizvodnih, prodajnih in nabavnih ukrepov za TOZD TSP Radlje-Podvelka, TIP Otiški vrh, Transport in servisi in Gradnje so bili izdelani predsanacijski in sanacijski programi. V začetku meseca junija je bilo razvidno iz podatkov, da bo TOZD Gradnje v prvem polletju posloval z neznatno izgubo, TOZD Transport in servisi pa bo na dinamiki plana. Vzrok za izgubo v prvem trimesečju je bil med drugim tudi sezonski značaj dela tega TOZD, sedaj pa bodo zamujeno nadoknadili z deseturnim delom pri prevozi. Tudi v TIP Otiški vrh dosega količinske dinamične plane. S proizvodnjo surove iverice so celo nekoliko presegle plan v mesecu juniju. Uredili so tudi področje cen s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka. Predvidevajo, da bodo v prvem polletju na dinamiki, če se ne bo povečal problem nabave papirja. Pričakujejo pa probleme na področju izvoza, ker trenutni kazalci kažejo upadanje izvoza. Za TOZD TP Pameče ni pričakovati, da bi se rezultati do prvega polletja izboljšali, kljub temu, da je produktivnost nekoliko narasla. Dnevno se srečujejo s problemom pomanjkanja delavcev zaradi izostanka od dela zaradi bolezni, srečujejo se tudi s problemom fluktuacije delavcev. To je kolektiv, ki ga sestavljajo pretežno ženske. Izpad dohodka povzročajo tudi zaloge gotovih izdelkov, ki so v mesecu juniju precej narasle. V drugem polletju lahko pričakujemo izboljšanje rezultatov glede na to, da so vskladili cene nekaterim proizvodom. Z ozirom na splošno gospodarsko situ-

acijo (pomanjkanje surovin in repromaterialov) pa je vprašljiv pozitiven izid tudi do konca leta 1982.

Najbolj zaskrbljujoče pa je stanje v TOZD TSP Radlje-Podvelka. Sanacijski program, ki je bil predstavljen na kolegiju direktorjev, je bil premalo ambiciozno zastavljen, zato so bili mnjenja, da ga bodo dopolnili in predstavili na naslednji seji. Izguba, ki je nastala v prvem polletju, se bo v slučaju akutnega pomanjkanja repromaterialov in ne-realizacije sprejetih ukrepov do konca leta le še povečala. Kolegij je bil enotnega mnjenja, da je potrebno takoj izdelati tak sanacijski program, ki bo pripomogel k izboljšanju kritičnega stanja v Radljah. Določeni so bili nosilci za izdelavo programa (član KPO za lesarstvo razvoj in investicije, direktor TOZD TSP — Radlje Podvelka in direktor TOZD Blagovni promet).

V zvezi z obravnavo te problematike so direktorji ugotavljali, da takšna organizacija, ki smo jo sprejeli za marsikatero organizacijsko enoto v teh razmerah ni več primerna. Nakazano je bilo, da bi v Radljah sprememba nekaterih organizacijskih elementov pozitivno vplivala na izboljšanje gospodarjenja. Predvsem bi morala biti na TOZD tehnološko razvojna služba, pa tudi odgovorni za prodajo izdelkov in nabavo repromaterialov bi morali biti direktno vezani s proizvodnjo. Te ugotovitve naj bi bile zajete tudi v sanacijskem programu tako, da bo organizacija podrejena ustvarjanju dohodka.

Kot vsako leto, tudi letos razpravljamo o pokrivanju predvidenih izgub za TOZD Gostinstvo in turizem. Čeprav je ta TOZD v prvih treh mesecih posloval pozitivno, z nizko zasedbo kapacitet v poletnih mesecih verjetno ne bo dosegel realizacije, ki bi izkazala

pozitiven izid ob koncu leta. Odgovorni delavci si neprestano prizadevajo, da bi na nek način rešili ta TOZD iz neprestanih izgub. Pogovarjajo se s skupnostjo za ceste, da bi formirala amortizacijski sklad za cesto Legen—Kope, to pomeni, da bi to osnovno sredstvo prevzela skupnost za ceste v upravljanje. Prav tako se zavzemajo za to, da bi bilo delo DSSP organizirano tako, da se celotni prihodek iz naslova svobodne menjave dela ne bi povečal več kot je planirano. Tudi režija na TOZD naj se ne bi več povečevala. Vsa prizadevanja pa bo potrebno vložiti v to, da se bo realizacija v poletnih mesecih povečala. To bi lahko dosegli tudi z redno dobro reklamo.

Dejstvo je, da so si naši delavci zelo prizadevali, iskali vse možne načine, da bi TOZD Gostinstvo in turizem normalno posloval, govora je bilo tudi že o stečaju, vendar pa se še vedno vrtimo v začaranem krogu. Jasno je, da ta dejavnost ne spada v našo delovno organizacijo, to je tudi mnjenje republiškega sekretariata za turizem, ki pa hkrati meni, da stečaj v nobenem slučaju ne pride v poštev. Enakega mnjenja je tudi skupščina občine Slovenj Gradec, zato ponovno tečejo pogovori z nekaterimi turističnimi delovnimi organizacijami o prevzemu TOZD Gostinstvo in turizem.

Kolegij je razpravljal tudi o novem zakonu o deviznem poslovanju in posledicah njegove realizacije v naši delovni organizaciji. Razpravljal je tudi o nabavno-prodajnih možnostih in o likvidnosti naše delovne organizacije. To pa so odprta vprašanja, o katerih boste v temeljnih organizacijah pogosto razpravljali in se odločali, mi pa bomo poskušali sproti obveščati o spremembah na posameznih področjih.

I. Robnik

2. s povečanimi likvidnostnimi krediti pri banki, KHP, pri GG v SRS, pri SIS gozdarstva SRS, pri delovnih organizacijah v regiji itd. Ti krediti so nad planiranimi v poslovni politiki interne banke za leto 1982 in z večjim eskontom menic ca. 80.000/m din.

Zadolževati se ne moremo in ne smemo več, ker so tudi stroški obresti v letošnjem letu izredno porasli in ker pri takem poslovanju sploh nimamo možnosti vračila kratkoročno najetih likvidnostnih kreditov.

Vse navedeno kaže na to, da smo v nemogoči likvidnostni situaciji. Nujno potrebna je izvršitev vseh že nekajkrat zastavljenih ukrepov za doseganje planiranih rezultatov poslovanja vsakega TOZD in znižanje vseh vrst zalog na nivo planiranih.

Interna banka v Lesni ni bila ustanovljena zato, da pokriva z denarjem — krediti vse slabosti in nerealizirane naloge na vseh področjih ampak, da čimbolj racionalno obrača sredstva vseh TOZD v okviru vnaprej skupno načrtovanih in usklajenih letnih planov temeljnih organizacij. Članica kolegijskega poslovnega odbora za poslovno informatiko in finance predlaga vsem temeljnim organizacijam naj ukrepajo na vseh področjih tako, da bodo dosegle planirane rezultate poslovanja, in se opredelijo skupno s samoupravnimi organi interne banke:

1. ali naj se v nadalje omejujejo redne nabave, storitve in izplačilo osebnih dohodkov vsem TOZD ALI tistim, ki povzročajo tako stanje (TSP Radlje — Podvelka, TP Pameče, TIP Otiški vrh, TP Prevalje, Žaga Vuhred, delno pa tudi nekateri gozdarski TOZD),

2. ali veljajo omejitve investicijske porabe še vnaprej in za kakšne namene oziroma za katere TOZD (predloga o nujni prioriteti investicijskih nabav ni nihče pripravil, niti tehnični sektorji, niti TOZD). Interna banka ni pooblaščen in ne more biti strokovno odgovorna, da določa prioriteto za najnujnejše nabave osnovnih sredstev. Omejitve investicij pa morajo ostati do realizacije planiranih rezultatov TOZD.

3. Glede ponovne dodatne zadolžitve, da sploh lahko izplačamo osebne dohodke in poravnamo investicijske anuitete, ki zapadejo v juniju, imamo možnost za najetje izjemnega posojila pri trgovskem podjetju Maribor za dva meseca po 25% obrestni meri, kar pa je po vsej naši poslovni politiki obrestnih mer in po logiki nesprejemljiv pogoj najetja kreditov. Kredit pa bi bil namenjen TOZD TSP Radlje — Podvelka in TP Pameče, ki poslujeta z izgubo. Kredit lahko interna banka najame le izjemno za TSP Radlje — Podvelka za začasno pokrivanje izgube s pogojem, da o tem sklepajo zbori delavcev v vseh TOZD in dajo garancijo za odplačilo kredita in obresti in s pogojem, da je kredit najet namensko za TSP Radlje — Podvelka za začasno pokritje izgube do trajnejšega pokritja iz kvalitetnih virov.

Za izboljšanje likvidnostne situacije je Blagovni promet sprejel ukrepe, ki so povezani z močno pospešitvijo prodaje. Kolegij direktorjev TOZD pa je dne 10. 6. 1982 sprejel zaključke:

— blagovni promet in interna banka naj se aktivno vključita za pridobivanje denarja in sicer avanse od kupcev s pogojem, da se avansi ne vračajo, ampak se pospeši prodaja tem kupcem,

— še naprej ostane v veljavi sklep kolegijskega poslovnega odbora in poslovnega odbora interne banke, da nabavljamo samo najnujnejše za proizvodnjo, vse dokler prodaja ne steče v redu,

— investicijska dela izvajamo samo tam, kjer sodeluje TOZD gradnje, vse druge investicije omejujemo oziroma izvršujemo le najnujnejše po dogovoru s proizvodnima sektorjema, da proizvodnja ne bi bila okrnjena,

— temeljne organizacije naj se opredelijo tako, da bodo koristile le 50 % planiranega investicijskega vzdrževanja in se sproti dogovarjajo v izjemnih nujnih primerih (neurje), kjer bi bila nujnost večje porabe.

Kolegij predlaga, da imajo TOZD, ki intenzivno posojajo sredstva, prioriteto pri manjših nabavah, kolikor je nujno za redno proizvodnjo, vse drugo se odloži, dokler se stanje, predvsem na prodajnem področju ne izboljša.

— Ne glede na situacijo in globalne podatke, upoštevajoč vse predloge, pa le velja določena solidarnost delovne organizacije za pokrivanje in življenje celotnega kolektiva.

— TOZD v sodelovanju s proizvodnima sektorjema in planskim sektorjem naj do 30. 6. 1982 pripravijo programe štednje vseh stroškov do konca leta za izboljšanje poslovanja delovne organizacije oziroma za doseg planiranih rezultatov.

— Najame naj se kredit za TSP Radlje — Podvelka v znesku 30.000 din z zahtevanimi pogoji.

Interna banka bo dala TOZD predlog sklepa za najetje kredita z garancijo vseh temeljnih organizacij, da bo le-ta vrnjen v dveh mesecih z izjemno obrestno mero 25 %. Med tem morajo TOZD skupno z interno banko predvidevati trajnejše vire za pokritje letos predvidene izgube po sanacijskem programu. O izjemnem najetju kredita z neustreznimi pogoji in preko meje zadolženosti mora sklepati tudi najvišji samoupravni organ interne banke — zbor interne banke.

— TOZD so odgovorni za doseganje planiranih rezultatov poslovanja za leto 1982, blagovni promet pa za nabavo in prodajo v okviru načrtovanih zalog za leto 1982.

Vir: Zapisnik kolegija
direktorjev z dne 10. 6. 1982

Biološko orožje

Biološko orožje so bakterije, virusi, glive in drugi mikroorganizmi. Proizvajajo jih v velikih količinah umetno, da bi z njimi povzročali nalezljive bolezni. Zanje pogosto uporabljamo tudi izraz biološki agensi — povzročitelji nalezljivih bolezni. Mikroorganizmi ali biološki agensi so drobna, z golim očesom nevidna živa bitja. Mnoga od njih človeku niso nevarna, če ne pridejo v človekovo telo. Če pa pridejo, povzročajo bolezni. Te bolezni se z obolelega prenašajo na zdrave ljudi in jih zato imenujemo nalezljive bolezni.

Biološko orožje uporabljajo v vojne namene torej zato, da bi med ljudmi, živalmi in rastlinskimi kulturami širili nalezljive bolezni. Biološko orožje je mogoče uporabljati v odkritih napadih pa tudi v raznih tajnih diverzantskih in vohunskih akcijah. V vojnah so ga že velikokrat uporabljali (Japanci v II. svetovni vojni, Američani v korejski in vietnamski vojni). Število umrlih zaradi nalezljivih bolezni, ki spremljajo vojne, presega število padlih zaradi vojne.

Primer: V I. svetovni vojni v Evropi je besnela gripa pod imenom »španska mrzlica«. Zaradi te bolezni je umrlo približno 20.000.000 ljudi. Skupna izguba ljudi v I. svetovni vojni pa je bila nad 9.500.000 ljudi.

Nalezljive bolezni se lahko ponavljajo kot **endemije**, **epidemije** in **pandemije**. Endemija je nenehen obstoj kake bolezni na določenem območju. Epidemija je naglo širjenje nalezljive bolezni v časovno kratkem obdobju med prebivalci območja. Če nalezljiva bolezen zajame prebivalstvo vse celine, ali se razširi na več celinah, govorimo o pandemiji (španska mrzlica leta 1918, azijska gripa leta 1957 in hongkongska gripa leta 1968).

Biološki agensi — povzročitelji nalezljivih bolezni so v zunanjem okolju zelo občutljivi na svetlobo in druge dejavnike. Zaradi tega delno izgubljajo sposobnost za povzročanje nalezljivih bolezni. Od trenutka, ko izbruhnejo značilnosti bolezni, mora preteči določen čas — inkubacijski čas. Za vsako bolezen je ta čas različen in traja od nekaj dni do nekaj tednov. Rezultat uporabe bioloških agensov je bolezen, ki traja krajši ali daljši čas, konča pa se z ozdravitvijo ali pa s smrtjo. Nekateri biološki agensi povzročajo bolezni samo pri ljudeh (gripa, trebušni tifus, paratifus, kolera, kuga črne koze, vnetje možgan, rumena mrzlica), drugi samo pri živalih (parkljevka, slinavka), nekateri pa napadajo določeno rastlinsko vrsto (žitna rja). Obstajajo pa tudi agensi, ki povzročajo bolezni pri ljudeh in živalih.

Prodiranje bioloških agensov v napaden organizem in njihovo razmnoževanje imenujemo infekcija ali okužba.

1. Viri okužbe so navadno oboleli ljudje, živali, ki po prestani bolezni izločajo klice ter človeška in živalska trupla. Povzročitelji nalezljivih bolezni se zadržujejo v zraku, hrani ali vodi.

2. Prenašajo se v človeka skozi **usta**, **nos**, prenaša pa jih lahko tudi okuženi mrčes ali živali s pikom ali ugrizom, skozi kožo.

3. Vhodna vrata za vdor bioloških agensov so torej koža, vidna sluznica, dihalni organi in prebavni organi.

4. Pri nastanku nalezljive bolezni ima določeno vlogo virulenca in število klic. Virulenca je sposobnost klice, da vdre v organizem, se prilagodi, se razmnožuje in povzroča nalezljive bolezni.

5. Vsak organizem ni enako dovzeten za okužbo. Na dovzetnost vpliva starost, spol, poklic, socialno ekonomske razmere, telesna kondicija, življenske razmere. Nekateri organizmi pa so **imuni** — odporni proti določenim nalezljivim boleznim.

6. Človek in vsa druga živa bitja imajo tudi obrambne črte v boju proti biološkim agansom in te so:

- zdrava koža in sluznica,
- bela krvna telesa in limfni sistem,
- jetra in vranica.

Biološke agense, ki povzročajo nalezljive bolezni, pogosto prenašajo toplotno krvi in mrčes. Med mrčesom so najpogostejši prenašalci bolezni komarji, muhe; med toplotnimi živalmi pa: podgane, miši, mačke, psi in veverice.

Na izbranim območju za napad lahko napadalec razširi povzročitelje nalezljivih bolezni na več načinov, izbere več metod.

Zelo učinkovita je metoda razpršitve mikrobov v ozračju v obliki delcev aerosolov. Iz ozračja prihajajo aerosoli skozi organe za dihanje v organizem ljudi in živali. Za razprševanje bioloških agensov lahko napadalec uporabi letala, letalske bombe, rakete.

Žive prenašalce — povzročitelje nalezljivih bolezni (mrčes, glodalce) napadalec odmetuje iz letal v kartonskih škatlah, košarah, bombah iz pločevine in podobnih ovojih. Ti so opremljeni z majhnimi padali in padajo proti zemlji. Na zemlji ali nizko nad njo se škatle odpro in mrčes in glodalci se razbežijo po okolici. Najdba posebnih bomb, škatel, zavojev ali košar s padali ter množičen pojav mrčesa ali glodalcev je dokaj zanesljiv znak, da gre za napad z biološkim orožjem, oziroma za biološki napad.

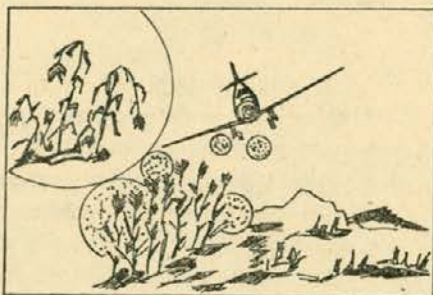
Sovražnik lahko odpravi napad z biološkimi agensi tudi na kulturne rastline. Napad je možen le z letali. Letala v nizkem letu trosijo na rastline prah ali razpršujejo kemične raztopine (slika).

Sovražni diverzanti pa lahko neopazno z biološkimi agensi okužijo vodo v rezervoarjih in na črpališčih, živila pri predelavi v industriji ali skladišču ali hrano v ustanovah, kjer se hrani veliko ljudi. Biološki napad povzroči okužbo manjšega ali večjega obsega. Okužba se prenaša in širi tako, da zbolijo ne le žrtve napada, temveč veliko število ljudi in živali na velikih površinah.

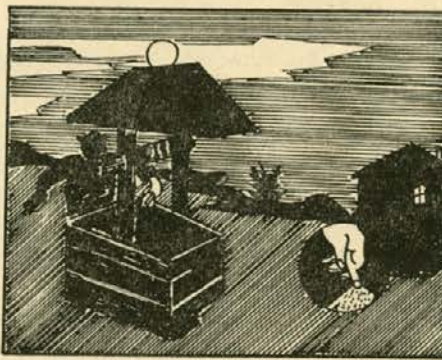
ZAŠČITNI UKREPI OB BIOLOŠKEM NAPADU

1. Pred biološkimi agensi v obliki aerosolov se zavaruje z zaščitno ali zasilno masko.

2. Pred okužbo s povzročitelji bolezni, ki se v obliki aerosolov širijo skozi ozračje, smo varni tudi v zakloniščih. Le-ta pa morajo imeti naprave za vse-sanje in čiščenje zraka. Za kratek čas

Letalski biološki napad — uničenje polj

Diverzantska uporaba bioloških agensov

smo pred njimi varni tudi v dobro zatesnjenih (zaprtih) stanovanjih.

3. Pred okužbo s hrano, vodo in mrčesom se najbolje zavaruje:

- z rednim umivanjem rok ter čistočo telesa in perila,
- s čistočo in rednim razkuževanjem stranišča, uničevanjem mrčesa, miši, podgan in odstranjevanjem odpadkov, vodo prekuhavamo, vreti mora 10 minut,
- uživamo le prevreto ali pasterizirano mleko,
- jemo le dobro prekuhane, pražene ali pečene jedi,
- posodo po uporabi temeljito operemo in prekuhamo.

Če se v naši okolici pri kom pokažejo znaki nalezljive bolezni, je potrebno o tem obvestiti zdravstvene organe in se nato ravnati po njihovih navodilih.

Franc Potisk

POPRAVEK

V VIHARNIKU št. 6/82 je bila na 2. strani objavljena fotografija s podnapisom: razrez stekla — TO Podvelka.

Fotografija predstavlja robno kitanje stekla in ne razrez. Prosimo bralce, da sprejmejo naše opravičilo!

Uredništvo

Slika z naslovne strani Viharnika: Foto A. Klemenšek

Razpis študija ob delu za šolsko leto 1982-83

Usmeritev oz. smer	Stopnja po klasifikacij- ski lestvici	Število
1. BF — gozdarstvo	VIII	1
2. BF — lesarstvo	VIII	1
3. VTS — strojnotehnološka	VII	1
4. VTS — konstrukcijska	VII	2
5. VTS — gradbena — gradbena operativa (visoke gradnje)	VI	1
6. VEKS — poslovne finance	VI	2
7. VTS — strojna tehnološka	VI	1
8. kovinarska — skrajšan program	II	2

Kandidati morajo na podlagi SaS o enotnem urejanju kadrovanja, izobraževanja, štipendiranja in pripravnštva (98. in 100. člen) vložiti pismeno prošnjo, kjer navedejo:

- priimek in ime
- kraj rojstva, datum rojstva,
- poklic prosilca z navedbo pridobitve poklica (študij ob delu ali redno izobraževanje),
- ali se že izobražujejo za poklic, za katerega želijo odobritev in koliko časa,
- ali opravljajo dela in naloge, za katere se zahteva tovrstna izobrazba,
- delovne izkušnje (delovna doba),
- družbenopolitična aktivnost prosilcev z navedbo funkcij, ki jih opravljajo,
- OD po članu družine.

K prošnji pa morajo priložiti naslednje dokumente:

- delovne izkušnje v DO s podpisom odgovorne osebe TOZD,
- soglasje pristojnega organa za nadaljevanje izobraževanja,
- izjava o dosednji uspešnosti opravljanja del in nalog in nagnjenosti do študija — s podpisom odgovorne osebe TOZD.

Prošnje s kompletno dokumentacijo sprejema izobraževalni center do 15. 7. 1982.

Razpis socialnih štipendij

Na podlagi SaS o enotnem urejanju kadrovanja, izobraževanja, štipendiranja in pripravnštva (86. člen) objavljamo dve štipendiji namenjeni otrokom naših delavcev, ki so socialno ogroženi. Prosilci morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da v času šolanja stanujejo izven stalnega bivališča,
- da študirajo že drugo ali več let na visoki šoli,
- da je eden izmed staršev zaposlen v Lesni prek 20 let,
- da je v družini več nepriskrbljenih otrok, ki se šolajo na srednji ali visoki šoli,
- da prosilec dosega najmanj dober učni uspeh (poprečna štud. ocena),
- da dohodek na člana družine znaša manj kot 20 % po-prečnega OD v SR Sloveniji (2.280,80 din).

Prosilci morajo vložiti:

1. Prošnjo za štipendijo na obrazcu 8,40
2. Potrdilo o opravljenih izpitih
3. Potrdilo o vpisu v šolskem letu 1982/83
4. Potrdilo o zaposlenosti enega ali obeh roditeljev v Lesni nad 20 let (podpisano od odgovorne osebe TOZD, DSSP ali Interne banke)

Prošnje z navedeno dokumentacijo morajo prosilci vložiti najkasneje do 15. 7. 1982 v Izobraževalni center.

RAZPORED ŠTIPENDISTOV NA DELA PRIPRAVNIKOV V LETU 1982 TER RAZPORED DIJAKOV S POKLICNIH ŠOL

Zap. št.	Priimek in ime	Šola	Bivališče	TOZD ali sektor, kamor bo razpor.	Opomba
1.	Cehner Mirko	BF-gozdarstvo	Dravograd		
2.	Krajnc Jože	BF-gozdarstvo	Mislinja		
3.	Oderlap Ida	BF-gozdarstvo	Prevalje		
4.	Ruter Ernest	BF-gozdarstvo	Ravne		
5.	Prteržnik Silvo	BF-gozdarstvo	Slovenj Gradec		
6.	Petrič Vlado	BF-gozdarstvo	Prevalje		
7.	Tasič Anton	BF-gozdarstvo	Mislinja		
8.	Andrejc Hinko	BF-gozdarstvo	Slovenj Gradec		
9.	Kadiš Milena	BF-lesarstvo	Dravograd		
10.	Triglav Jože	FAGG-geodezija	Ravne		
11.	Hribernik Drago	VTS-strojništvo	Dravograd		
12.	Cesar Peter	Gozd. tehn. šola	Slovenj Gradec		
13.	Konečnik Matjaž	Gozd. tehn. šola	Mislinja		
14.	Miklošič Zdravko	Gozd. tehn. šola	Vuzenica		
15.	Poročnik Milan	Gozd. tehn. šola	Prevalje		
16.	Matajdl Suzana	Les. tehn. šola	Dravograd		
17.	Suhec Silvo	Les. tehn. šola	Dravograd		
18.	Bordjan Adela	Ekonom. sred. šola	Podgorje		
19.	Pogladič Miran	Ekonom. sred. šola	Mislinja		
20.	Založnik Metka	Ekonom. sred. šola	Mislinja		
21.	Žganec Sonja	Ekonom. sred. šola	Dravograd		
22.	Ažnoh Ivana	Stroj. teh. šola	Slovenj Gradec		
23.	Hovnik Vlasta	Stroj. teh. šola	Slovenj Gradec		
24.	Triglav Miran	Stroj. teh. šola	Slovenj Gradec		
25.	Vravnik Bojan	Stroj. teh. šola	Dravograd		
26.	Čas Peter	Elektr. teh. šola	Slovenj Gradec		
27.	Vravnik Vili	Elektr. teh. šola	Dravograd		
28.	Pohovnikar Metka	Upravno administr.	Podgorje		
29.	Toš Romana	Šola za oblikovanje	Slov. Gradec		
30.	Namestnik Štefan	Pokl. les. šola	Vuzenica		
31.	Pipuš Zdravko	Pokl. les. šola	Mežica		
32.	Smrtnik Ivan	Pokl. les. šola	Mislinja		
33.	Ternik Dušan	Pokl. les. šola	Radlje		
34.	Cokan Igor	Pokl. elektr. šola	Slov. Gradec		
35.	Štrmčnik Marija	Pokl. gost. šola — kuhar	Vuzenica		
36.	Virtič Rozalija	Pokl. gost. šola — kuhar	Črna		
37.	Bricman Danica	Pokl. gost. šola — kuhar	Slov. Gradec		
38.	Repotočnik Cveta	VEKS — posl. finance	Dravograd		

Socialna varnost kmeta

Socialna varnost je eden od predpogojev za obstoj našega hribovskega kmeta. Do tega prepričanja so prišli tudi kmetje in delavci TOK Ravne, ki hkrati ugotavljajo, da to področje kljub političnim resolucijam zelo slabo napreduje.

V TOK Ravne je le ca. 120 kmetov invalidsko pokojninsko zavarovanih, preko petsto pa je takšnih, ki niso osigurani s socialnim varstvom. Zdravstveno so zavarovani sicer kot kmetje, kar pa ni popolno zavarovanje.

Spričo te problematike so se na TOK odločili že lansko leto, da bodo temu vprašanju posvetili posebno skrb. S polnim zavarovanjem kmetov, predvsem kmečke mladine, bi lahko dosegli, da bi fantje ostajali doma na kmetijah in se zaposlovali v svojem ali sosedovem gozdu. Mladim, perspektivnim kmetom, katerih dohodek iz kmetijstva ne zadošča za normalno življenje, je dohodek iz gozdarstva še posebej pomemben.

Temeljna organizacija kooperantov razširja svojo dejavnost predvsem v smeri sečnje na panju. Za takšno razširjeno dejavnost pa je pogoj zaposlitev večjega števila ljudi. V proizvodnjo so vključili mlade kmete, ki jih zaposlujejo za najmanj sto dni v letu z delom v lastnem ali sosedovem gozdu. Na osnovi tega jih invalidsko pokojninsko zavarujejo kot kooperante, medtem ko je zdravstveno varstvo trenutno še nerešeno. Strokovna služba regionalne zdravstvene skupnosti Ravne pripravlja samoupravni sporazum, ki bo opredelil področje zdravstvenega zavarovanja kmetov.

Zanimanje mladih kmetov za tak način zaposlovanja je precej veliko. Že na samem začetku te akcije se je pojavilo petnajst mladih kmetov, ki so se vključili v tak sistem pridobivanja svojega dohodka. Nekateri so pustili redne zaposlitve v tovarnah.

Vzporedno z urejanjem takega načina zaposlovanja mladih kmetov so rešili tudi izobraževanje oz. usposabljanje s posebnimi tečaji, problem varstva pri delu, zaščitnih sredstev in orodja.

Kvaliteta dela je neverjetno zadovoljiva, kajti ti mladi kmetje so rasli od mladih nog na kmetijah in z gozdom in je njihov odnos do dela v gozdu izredno pozitiven.

S takim načinom so dosegli stabilen obstoj našega bodočega kmeta z zelo primerno zaposlitvijo tako, da mu je moč opraviti vsa kmetijska dela z ozirom na proizvodno zmogljivost na svoji kmetiji ter poleg tega priti do primernega zaslužka in seveda kot že omenjeno njegove kompletne socialne varnosti.

Začetki so tu. S tem bodo tudi masovno nadaljevali, pa čeprav bo za realiziranje te akcije potrebno odšteti kak dinar več.

Prizadevanja TOK Ravne za ohranitev naših kmetov na zemlji in za njihovo bodočnost naj bodo vzpodbuda tudi ostalim obratom za kooperacijo, da bdo istočasno uredili socialno varstvo za kmete na svojem območju.

I. Robnik

Kadrovske vesti — maj 1982

PRISLI V TOZD — MAJ 1982

Priimek in ime — Datum nastopa — Naloge in opravila, ki jih bo opravljal — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA
Florjančič Romana, 1. 5. 1982, knjigovodja, Lesna — DSSP
TOZD GOZDARSTVO ČRNA
Kotnik Milan, 1. 5. 1982, gozdni delavec, TOK Ravne
Drofelnik Edi, 24. 5. 1982, gozdni delavec, Planinsko društvo Črna
Štifter Milan, 17. 5. 1982, gozdni delavec, prva zaposlitev
TOZD GOZDARSTVO RADLJE
Čeru Marija, 22. 4. 1982, delavka v gozdni drev., prva zaposlitev
TOZD ZAGA MUŠENIK
Ekart Rudolf, 5. 5. 1982, pomoč pri cirukulariki, —
TOZD ZAGA VUHRED
Kota Franc, 4. 5. 1982, sklad. delavec, prva zaposlitev
Ambrož Konrad, 17. 5. 1982, zlagalec žaganega lesa, prva zaposlitev
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Lučič Rajo, 20. 5. 1982, pom. str. dela, Stavbenik Prevalje
Gornik Silvo, 26. 5. 1982, pom. str. dela, prva zaposlitev
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Markota Majda, 6. 5. 1982, vrtnanje el., Prevent Slovenj Gradec
Breznik Valerija, 6. 5. 1982, pomoč pri stroju, Tovarna Otiški vrh
Sušec Anica, 6. 5. 1982, pomoč pri stroju, —
Gril Marjana, 6. 5. 1982, pomoč pri stroju, —
Logar Bojana, 10. 5. 1982, pomoč pri stroju, —
Knez Hinko, 17. 5. 1982, sklad. delavec, —
Begič Sebiha, 28. 5. 1982, pomoč pri stroju, —
TSP RADLJE — PODVELKA
Švajger Beno, 1. 5. 1982, čelist, Stroj Radlje
Cigler Nevenka, 1. 5. 1982, montaža rolo omaric, prva zaposlitev
Pavlič Jože, 1. 5. 1982, interni transport, prva zaposlitev
Urlaub Rado, 5. 5. 1982, linija stekla, iz JLA
Tejič Ljupko, 14. 5. 1982, interni transport, Kograd Dravograd
Vujinovič Milomirka, 12. 5. 1982, barv. in lakiranje omaric, prva zaposlitev

TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH
Gerhold Marija, 20. 5. 1982, kuharica, prva zaposlitev
TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Oblak Stane, 1. 5. 1982, voznik, Avtoprevoz Dravograd

ODŠLI IZ TOZD — MAJ 1982

Priimek in ime — Datum odhoda — Dela, ki jih je opravljal — Organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA
Petrič Peter, 15. 5. 1982, voznik, TIS Pameče
TOK GOZDARSTVO RADLJE
Črešnik Avgust, 30. 4. 1982, gozd. goj. dela, upokojujev
Napotnik Ivan, 7. 4. 1982, gozd. goj. dela, JLA
Hartman Sonja, 30. 4. 1982, administratorica, —

TOK GOZDARSTVO RAVNE

Kotnik Milan, 30. 4. 1982, sekač, TOZD Gozd. Črna
TOZD ZAGA OTIŠKI VRH
Prevolnik Friderik, 10. 5. 1982, brusač, —
TOZD ZAGA VUHRED
Kota Franc, 5. 5. 1982, skladiščni delavec, —
TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Šuler Marija, 5. 5. 1982, pom. pri prikroj. lesa, —
Cvijič Stojan, 18. 5. 1982, kont. in pop. izdelkov, —
Mesner Rudolf, 4. 5. 1982, pomoč. pri stroju, —
Odobašič Abdulah, 7. 5. 1982, pomoč. pri stroju, —
Gril Miroslav, 14. 5. 1982, viličarist, Železarna Ravne
Jerše Franc, 14. 5. 1982, viličarist, STC Dravograd
Trunk Vera, 11. 5. 1982, pomoč. pri stroju, —
Kopitar Sabina, 20. 5. 1982, pomoč. pri stroju, —
Šuler Jože, 31. 5. 1982, čuvaj, invalidsko upokojen
TOZD TSP RADLJE — PODVELKA
Ričnik Ana, 4. 5. 1982, sest. PVC kril, —
Mislovič Marija, 10. 5. 1982, pom. pri stroju, —
TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH
Turičnik Marja, 17. 5. 1982, zamenjevalec, —
TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE
Bolarič Bojan, 23. 4. 1982, traktorist, —

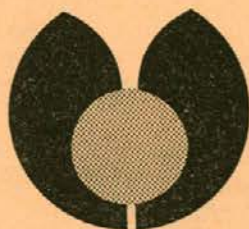
TOZD	M	Z	SKUPAJ
Gozdarstvo Slovenj Gradec	42	3	45
Gozdarstvo Mislinja	49	4	53
Gozdarstvo Črna	139	11	150
Gozdarstvo Radlje	136	25	161
TOK Gozd. Slovenj Gradec	38	2	40
TOK Gozd. Radlje	26	7	34
TOK Gozd. Ravne	26	7	33
TOK Gozd. Dravograd	16	3	19
Zaga Mislinja	48	6	54
Zaga Otiški vrh	54	14	68
Zaga Mušenik	36	7	43
Zaga Vuhred	69	10	79
Tovarna pohoštva Prevalje	81	143	224
Tovarna pohoštva Pameče	158	191	349
TSP Radlje — Podvelka	172	165	337
Tovarna ivernih plošč Otiški vrh	204	27	231
Gradnje Slovenj Gradec	78	7	85
Transport in servisi Pameče	142	13	155
Centralno les. skladišče Otiški vrh	40	4	44
Nova oprema Slov. Gradec	157	136	293
Delovna skupnost	78	117	195
Gostinstvo Slovenj Gradec	10	11	21
Blagovni promet Slovenj Gradec	82	62	144
Interna banka Slovenj Gradec	5	30	35
	1890	1002	2892

Darinka Cerjak

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o.
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA

ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska c. 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Klišeji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982.

LETO II — STEVILKA 3

JULIJ 1982

POŠTINA PLAČANA

OBISKALI SMO KMETIJO RAMŠAK V MISLINJI

Da bi naši bralci поблиže spoznali kmečki življenjski v hribovitem področju, za katerega vemo, da je težavnejši od ravninskega, smo se odločili, da predstavimo uspešno kmetovanje družine Ramšak iz Mislinje.

Ramšakova kmetija je sorazmerno velika, meri 45 ha, od tega je 32 ha gozdov, 13 ha pa kmetijskih zemljišč, s tem da je za obdelavo primernih le okrog 10 ha zemljišč.

Vrednosti razredi kmetijskega zemljišča in nadmorska višina 1000 m — 1200 m, kjer to zemljišče leži, govore o tem, da proizvodni pogoji niso najboljši. Kljub težkim pogojem pa člani te kmetije že vrsto let uspešno gospodarijo. Že v prvih letih po vojni so redili 12 glav živine s tem, da so takratni dohodek od kmetovanja morali nameniti le za šolanje svojih 9 otrok. Po osamosvojitvi otrok pa je družina Ramšak začela razmišljati o modernizaciji kmetije.

Najprej so v letu 1970 nabavili prvi traktor ter kosilnico, ki sta spričo velikih površin neobhodno potrebna. Potrebni pa so bili seveda še drugi priključki, brez katerih traktor kaj malo pomeni.

Sin Jože, ki si je v letu 1976 osnoval družino, in ki je v letu 1978 prevzel posestvo, je težil za napredkom ter posodobitvijo svoje kmetije. Postavil si je dosuševalno napravo, saj je v teh predelih težko posušiti kvalitetno krmo na tleh, silosa pa takrat še ni bilo. Izdatnejše gnojenje ter boljša tehnologija spravila krme sta silila gospodarja do povečanja hleva, saj je postal le-ta pretesen za povečan stalež živine. Tako je s pomočjo kredita zadrugne hranilnice obnovil hlev z 19 stojišči ter opremil s pehalom za gnoj in molznim strojem. V letu 1981 pa je postavil tudi 60 m³ silos za siliranje trave.

Kljub višinski legi, pa ima kmetija dokaj ugodno lego za strojno obdelavo, saj lahko od 10 ha kmetijskih površin 6 ha obdeluje s priključki, na 2 ha si pomagajo s speljanimi cestami v kmetijsko površino, 2 ha pa sta primerna le za pašo. Naj omenimo, da ima kmetija le 0,5 ha njiv, kjer pridelujejo krompir in ječmen, ostale površine so urejene kot čredniški pašnik. Ravno te površine so narekovale nabavo še enega traktorja, kosilnice, samonakladalne priklovice, trošilca mineralnih gnojil ter vrtavkastega obračalnika.

V proizvodnem pogledu je bila kmetija sedaj vezana le na pitanje živine, saj zaradi oddaljenosti in redkih kmetij v bližini ni nihče pomislil na oddajo mleka. Ramšakovi so tako s posodobitvijo kmetije sprejeli tudi usmeritev pitanja bikcev na paši in vzrejo plemenskih telic. Tako šteje sedanji stalež živine 25 glav, od tega je 6 krav, 5 telic, 8 bikov in 6 telet. Vendar so se na pobudo zadruga tudi Ramšakovi še

Ramšak pravi: »Kakor boš sejal, tako boš žel«

Ramšakova domačija

skupaj s 6 kmetijami odločili za odvoz mleka v dolino, do zbiralnice, ki je oddaljena 8 km. To bo seveda zahtevalo veliko vztrajnosti in pa seveda povečanje proizvodnje, saj se bo le tako izplačal prevoz. Ne glede na dokončno usmeritev kmetije, pa se gospodar trudi, da bi izboljšal obstoječa zemljišča oziroma na račun zaraščenih površin pridobil nova za kmetijsko proizvodnjo. Tako je v letošnjem letu izkrčil 1,5 ha gozda, pri čemer mu je svoj del doprinesla tudi kmetijska zemljiška skupnost, kakor tudi pri nabavi 10 ton apna za razkisanje zemljišč.

Gospodarjevi načrti za bodoče so tudi, da si nabavi še rotacijsko kosilnico ter večji traktorski zgrabljajnik, skupaj s sosedom pa bosta nabavila tudi trosilec hlevskega gnoja.

Poleg tega bo potrebno postaviti še silos s 60 m³.

Na podlagi svoje kooperacijske proizvodnje se je gospodar pred tremi leti pokojninsko — invalidsko zavaroval ter s tem utrdil svoj položaj kot kmet kooperant.

Na zadnje naj še omenimo, da je aktiven tudi v samoupravnih organih, saj je član zadružnega sveta pri TZO »LE-DINA« in član zbora delegatov TOK pri LESNI Slovenj Gradec.

Onuk Danica

Ramšakovi se s kmetijsko pospeševalko kar dobro razumejo

Lepo in posnemanja vredno

Upokojenci so si ogledali novo predelavo mesa v TOZD Mesnina Dravograd

V petek, dne 21. maja 1982 ob 12. uri je bila v novem obratu predelave mesa našega TOZD Mesnina v Otiškem vrhu pri Dravogradu lepa skromna in vse hvale ter posnemanja vredna slovesnost.

Na povabilo delovnega kolektiva KKZ — TOZD Mesnina so se ta dan zbrali pred vhodom v poslopje nove predelave mesa in izdelave mesnih izdelkov upokojenci in upokojenke mesarske stroke s celotnega koroškega področja. Prišli so iz vseh treh dolin: dravske, mežiške in mislinjske, ki tvorijo surovinsko zaledje, od koder dobiva Koroška kmetijska zadruga TOZD Mesnina živino za klavnico in v na daljnjo predelavo.

Nekdanje mesarje, oziroma svoje bivše sodelavke in sodelavce je na pragu novega obrata sprejel in prisrčno pozdravil direktor TOZD Mesnina tov. ing. Mirko Grabner. Lepo in po domače jim je orisal vso zgodovino izgradnje, od prvih zamisli leta 1970 do končane prve faze, to je klavnice, leta 1974. Po združitvi zadrug in trgovskega podjetja Mesnina iz Raven na Koroškem v koroško kmetijsko zadrugo s sedežem v Slovenj Gradcu leta 1976 je bil sprejet sklep, da se takoj prične druga faza graditve kompleksa. Gradnja nove predelave mesa in mesnih izdelkov s prostori za globoko zmrzovanje, z zoričnimi prostori in pisarnami za vodstvo TOZD ob klavniškem objektu v Otiškem vrhu. Na srečo se je tudi gradnja druge faze, največ po zaslugi tovariša direktorja ing. Mirka Grabnerja, prav tako razdelila na dve fazi. In sicer je bila v prvi fazi v celoti uvožena nova najmodernejša oprema za predelavo mesa od avstrijske

firme »LASKA«. To je linija štirinajstih visoko sposobnih, modernih strojev, ki bodo omogočali produkcijo od dosedanjih 200 ton mesnih izdelkov letno, na 800 ton in celo do 1000 ton letno, v bodoče. Posebno je v svojem govoru poudaril in orisal pomen zmrzovalnice za globoko zamrzovanje mesa. Kapacitete so namreč sedaj dovolj velike, da se lahko takoj odkupi, pokolje, globoko zamrzne in vskladišči vsaka količina živine. To bo predvsem koristilo kmetom, za nadaljnjo rejo živine, odpadla pa bo tudi slaba volja, ki je sedaj večkrat nastala, ker nismo bili v stanju odkupiti vso ponujeno živino in so morali kmetje z njo čakati, kar pa seveda ni bilo gospodarno. Odpadli bodo tudi stroški prevoza mesa v zmrzovalnico Maribor, kamor smo bili prisiljeni do sedaj voziti. Vse to pa se mora v bodoče tudi finančno poznati. Tovariš direktor je naglasil, da je bila posebna sreča, da so bili v prvi fazi gradnje kupljeni in uvoženi stroji, kajti če bi bili čakali in najprej zgradili stavbo, bi sedaj zaradi ukinitve uvoza sploh ne mogli graditi.

Po nagovoru tovariša direktorja je sledil skupni ogled novih proizvodnih prostorov. Na vse bivše sodelavke in sodelavce je napravil izredno ugoden in močan vtis. Obrazi so jim žareli in kar načuditi se niso mogli nad tem, kar so videli: stroji za predelavo, zmrzovalnice, hladilnice, skladišča, prekajevalnica, sanitarije, prostori za zorenje, skladišče, nove pisarne in še in še. »Ja, saj to je prava tovarna!«, je bilo slišati — »Za tako reč pa se že splača nekaj žrtvovati. Tudi mi upokojenci bi dali vsak po eno pokojnino, če bi nas le bili povabili,« je povedal starejši upokojeni mesarski delavec.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ogledu je nato v novi prostorni jedilnici, ki spada prav tako v sklop nove predelave, sledila skromna zakuska nato pa sproščen, prijateljski pogovor in obujanje spominov. Pri tem je bilo največ primerjanja z nekdanjimi, skoraj nečloveškimi pogoji dela, s temi novimi, kjer bo delo vse kaj drugega kot je bilo nekoč.

Tovariš Jože Cesnik, upokojeni bivši direktor Mesnine iz Raven na Koroškem, tistega podjetja, ki je pozneje postalo osnova sedanjega TOZD Mesnina v sklopu koroške kmetijske zadruge, ki je tudi sam veliko prispeval, da je do gradnje klavniško-predelovalnega kompleksa sploh prišlo, se je tovarišu direktorju inženirju Mirku Grabnerju in celotnemu kolektivu KKZ TOZD Mesnina toplo zahvalil v imenu vseh navzočih upokojencev in upokojenk za povabilo na ogled novih prostorov. Rekel je: »V imenu upokojencev se najlepše zahvaljujem naši delovni organizaciji za današnje povabilo. Težko zaželeni načrti za izboljšanje delovnih pogojev delavcev v mesarskem poklicu so se uresničili. Kar hudo mi je, če se spomnim nazaj na tiste čase, ko smo morali delati v neprimernih prostorih in najslabših pogojih, da smo zadovoljili potrošnike. Zato smo danes ponosni na to veliko pridobitev, ki jo predstavlja nova klavnica predelava mesa, zmrzovalnice in vse kar je zgrajena. V vse je bilo vloženo veliko truda in dela, — tudi našega. Veseli smo, da boste naše delo lahko nadaljevali v takšnih lepih sodobnih in prijetnih prostorih, saj je to za poklic mesarja, za njegovo zdravje življenjske vrednosti. Vsem vam želimo še prav veliko delovnih uspehov.«

Nato je tovariš Cesnik še dodal: »Veseli me, da napori niso bili zaman. Končno vendarle imamo na Koroškem ob-

jekt, ki je v ponos naši koroški krajini. Konec bo jeze in slabe volje. Sedaj ni več vprašanja 50 ali 200 in več glav živine odkupiti in zaklati. Sedaj to lahko storimo. Meso globoko zamrznemo in s tem ohranimo. To pa je kar največjega pomena prav za naše kmete-živilorejce. Ne bo se jim več treba hudovati in čakati s pitano živino.«

Tovariš Poldar, doma iz Vuzenice-Mute, nekdanji dolgoletni prekajevalec pri Mesnini na Ravnah na Koroškem je bil ves navdušen nad lepoto prostorov in modernimi stroji ter napravami. »Tako pa se bo že dalo delati, to so pa zares pogoji, da jih je treba iskati. Pa vse je avtomatično, skoraj nobenega vzdigovanja več ni. In nove prekajevalne komore! Komfort! Pa naj le bo tako, tudi mesarji so si za služili lažje delo.«

Tovariš Jože Grabner iz Raven na Koroškem: »Ni kaj za reči. Vse je lepo in funkcionalno zgrajeno. Sedaj bo treba le zasukat rokave in pridno delati, kar pa prav gotovo ne bo težko, saj so pogoji dela v novem obratu odlični.«

Tovariš Bračun Jože iz Mežice: »Na tako reč smo čakali in mislili vsa dolga leta po vojni. Da bo pa tako mogočno, lepo in moderno vse skupaj, pa skoraj nismo mogli verjeti. Prav je, naj tudi mesarji delajo kot ljudje.«

Tovarišica Jožica Kladnik iz Raven na Koroškem: »Presrečna sem, ko gledam te lepe nove objekte. Te moderne stroje in naprave. Najbolj pa me veseli in sem srečna, da je vse to zgrajeno pri nas na Koroškem in bo tudi ostalo pri nas. Bilo me je že strah, da bo šlo vse skupaj kam drugam, ko smo z gradnjo tako dolgo odlašali.«

Bilo je zares lepo in vredno bi bilo posnemati!

Junij 1982.

Rok Gorenšek

Premije in regresi za pospeševanje proizvodnje hrane v letu 1982

S posebnim republiškim zakonom in občinskimi odloki bodo letos in do leta 1985 zagotovljena redna sredstva za pospeševanje proizvodnje hrane. Tako plačujejo vsi zaposleni od svojega osebnega dohodka 0,5 % v občinski sklad za pospeševanje kmetijstva in 0,4 % v republiški intervencijski sklad za proizvodnjo hrane.

Po posebnem družbenem dogovoru med republiko in občinami bodo iz teh skladov vsi kmetje, ki pogodbeno redno oddajo mleko in klavno živino deležni letos sledečih premij in regresov:

1. premija za dodatno privezovanje plemenskih krav

Višina premije:

- 8.000,— din za nižinsko območje
- 10.000,— din za višinsko območje

Premija pripada rejcu, ki ob obstoječem staležu najmanj 2 krav z dodatno vhlavljenimi kravami poveča stalež krav in se pogodbeno zaveže, da bo tako povečan stalež ohranil najmanj 5 let in da bo oddal dogovorjene količine mleka, mesa in telet.

2. premija za plemenske telice

Višina premije:

- 3.500,— din za nižinsko območje
- 4.000,— din za hribovsko območje

Telice morajo biti z znanim plemenskim poreklom in najmanj 7 mesecev breje ter vključene v osnovno čredo rejca. Za plemenske telice, ki se prodajajo, premija ne pripada.

Rejec se mora zavezati, da bo ohranil tako povečan stalež osnovne črede najmanj 5 let ter, da bo oddal dogovorjene količine mleka, klavne živine in telet.

3. premija za privezovanje telet za pitanje

Višina premije:

- 3.650,— din za nižinsko območje
- 4.320,— din za hribovsko območje

Premijo dobi rejec ob oddaji spitanega goveda s pogojem, da takoj priveže drugo tele za nadaljno pitanje. Rejec je dolžan, da spita bika najmanj do teže 520 kg (275 kg mesa) telico pa do teže 460 kg (250 kg mesa).

4. Regresiranje umetnih gnojil v hribovitih območjih

Višina regresa:

- v IV. davčnem okolišu 3,— din po kg gnojil
- v III. davčnem okolišu 2,— din po kg gnojil

Pogoj za uveljavitev regresa so oddane količine mleka in spitanih govedi v letu 1982 in sicer:

- za 1000 kg oddane žive teže govedi pripada regres za 600 kg gnojil;
- za 1000 l oddanega mleka pripada regres za 350 kg gnojil.

5. regresiranje nakupa semenske pšenice

Višina regresa: 3,— din za kg semenske pšenice.

Regres bodo lahko dobili kmetje, ki so sklenili pogodbo o pridelovanju in oddaji pšenice.

Po navedenem družbenem dogovoru spadajo

- v hribovito območje III. in IV. davčni okoliši;
- v nižinsko območje pa I. in II. davčni okoliši.

Vse našete premije in regrese bo moč uveljaviti takoj, ko bodo skladi izdali natančna navodila zadrugam in njihovim pospeševalnim službam. Vse kmetovalce pozivamo, da pri svojih pospeševalnih službah prijavijo nameravano dodatno privezovanje krav, plemenskih telic in telet za pitanje ter spitanih govedi za oddajo v klavnico.

Koroška kmetijska zadruga
Slovenj Gradec

Tončka Kotnik

V Podkraju pri Kotljah je 15. junija 1982 obhajala 50 letnico svojega življenja žena in mati, kmetica — kooperantka KKZ-TZO »TRATA«, članica ZK, vedno nasmejana, simpatična gospodinja starodavne »Lubasove domačije«, ki jo vsi, ki jo poznamo, kličejo kar za »Lubasovo Tončko«. Pot do tega imena ni bila lahka. Do njega je prišla s trdim delom, predvsem pa z dobro voljo, simpatičnostjo in le z njej lastno prijaznostjo do vseh ljudi, s katerimi je prišla v stik in poznanstvo.

Tončka je namreč kmalu po II. svetovni vojski bila poslana iz Radelj ob Dravi v tedaj na novo ustanovljeno kmetijsko obdelovalno zadrugo »Prežihov Voranc« v Podkraju pri Lubasu za knjigovodkinjo. Nihče ne bi bil mlademu, drobnemu in navidezno krhkemu dekletu pripisoval takšne energije in vitalnosti, kakor jo je Tončka pokazala pri delu v zadrugi. Ne le, da je tako mlada prišla popolnoma v drugi, tuji kraj, kjer ji je bilo vse na novo, morala se je sprosti učiti, da je knjigovodstvo

steklo. Pri tem pa ji tudi niso smeli manjkati »trudodnevni« za delo na polju. Toda le s svojo zagnanostjo in prilagodljivostjo, s svojim tankim posluhom za ljudi in sre-

dino, v kateri se je znašla, je napredovala ter po ukinitvi zadruge kmalu postala »ta mlada Lubasija«. To je terjalo od nje zopet veliko potrpežljivosti in močne volje, zakaj biti gospodinja Lubasove hiše, je že zaradi tradicije pomenilo doberšen del prilagodljivosti in tankega posluha za vse, kar se je dogajalo naokrog.

In naša Tončka je vse to zmogla. Pri tem pa je ostala zmeraj dobra, poštena, vedrega, naprednega mišljenja in duha. Postala je izvrstna gospodinja, dobra žena in mati. Dobra sosedka, znanka in prijateljica, vedno nasmejana in dobre volje. Zato se ji je tudi prijelo ljubeče ime »Lubasova Tončka«, pod katerim je sedaj znana daleč naokrog, ne le pri svojih sorodnikih, sosedih, zannih in prijateljih, pač pa tudi pri drugih ljudeh.

Naši slavljenki Lubasovi Tončki, zato ob njenem življenjskem prazniku 50-letnici želimo, veliko sreče, veselja in še dolgo življenje. Naj bo tako dobre volje, nasmejane, in gostoljubna še dolgo, dolgo med nami, ki jo spuštujemo in radi imamo.

Junij 1982

Rok Gorenšek

PRIOGA IZ »ILUSTIRANEGA SLOVENCA« — SEPTEMBER 1931

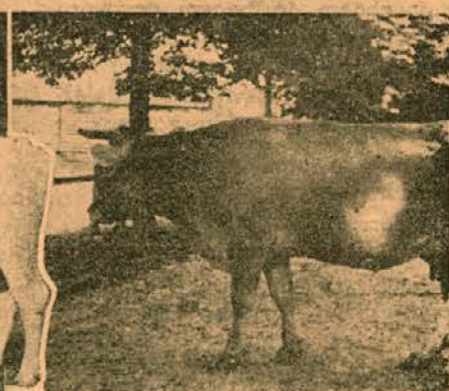
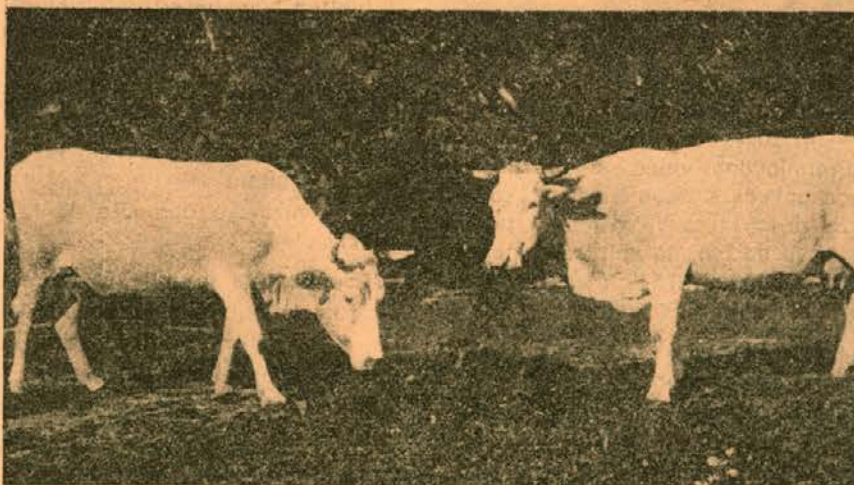
4. Bela oz. rumenkasta marijadvorska pasma se goji v srezih Slov. Gradec, Prevalje in Maribor desni breg, kjer je 12 zadrug z nad 400 člani.

5. Simodolska pasma se goji deloma v ljubljanski okolici, v ljutomerskem srezu, v največjem obsegu pa v Prekmurju, kjer je 9 rodovniških društev, ki s precejšnjim uspehom goje tudi mlečno kontrolo.

Kakor smo tolikega razmaha živinorejskih organizacij lahko veseli, vendar pa bi bilo želeli, da se čimprej prične s prav tako vemo delati tudi na organizaciji mlekarstva.

B.

Spodaj: Dve kravi marijadvorske pasme, last g. Iv. Apata iz Starega trga pri Slovenj-gradu. Leva tehta 500 kg in daje 3200 l mleka na leto, desna pa tehta 520 kg in daje 3000 l mleka.

Spodaj: Marijadvorska pasma rabi i temu daje do 3000 l mleka letno; raz slovenjgraškem, prevaljskem in ma

... in koliko imamo po dobrih petdesetih letih takšnih in še boljših krav, ob uporabi silosa, umetnih gnojil, močnih krmil in dobre selekcijske službe...?

Junij 1982

Jože Berce

OBISK KMETOV IZ GORNJEGA MILANOVCA

IZMENJALI SO IZKUŠNJE

14. 15. in 16. junija so v okviru sodelovanja pobratenih občin Slovenj Gradec in Gornji Milanovac kmetje iz območja KZ Ledina in TOK Slovenj Gradec gostili kmete iz občine Gornji Milanovac. To je bilo že tretje srečanje gozdarjev in kmetijcev, namenjeno izmenjavi izkušenj na področju kmetijske proizvodnje, predvsem pa utrjevanju bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti Jugoslavije.

Ravno tu so pokazali naši kmetje visoko zavest, ki temelji na čuvanju tradicije NOB, predvsem pa ohranjanju in utrjevanju vezi bratskih narodov in narodnosti naše domovine. Na zbor, ki je bil sklican pred prihodom kmetov iz Gornjega Milanovca, so prišli vsi, ki so bili povabljeni, kar se ne zgodi niti, če je sklican zbor za obravnavo problematike gospodarjenja.

Gostje so z zadovoljstvom govorili o tridnevnem bivanju pri svojih gostiteljih. Imeli so možnost, da na licu mesta izmenjajo izkušnje. Zanimali so se predvsem za naše dosežke pri proizvodnji mleka in vzreji telic. To je tudi osnovna dejavnost, s katero se ukvarjajo na svojih kmetijah. Na območju Gornjega Milanovca so zelo ugodni pogoji za proizvodnjo mleka, medtem ko iz gozdarske proizvodnje skoraj ne iztržijo nič. Pogoji za gospodarjenje z gozdovi niso najbolj ugodni, gojijo pretežno listavce in jih izkoriščajo predvsem za ogrevanje prostorov. Zato povezave na osnovi gozdarske proizvodnje skoraj ni, tudi nimajo posebnih organizacijskih enot, ki bi skrbele za gospodarsko proizvodnjo. Kot kooperanti — proizvajalci mleka in vzreje telic so organizirani v delovni organizaciji Poljoprivredni kombinat Beograd (PKB), kot TOZD Standard — radna jedinica Gornji Milanovac, ki združuje ca. 1500 kmetov.

Zbrali so se pred Turičnikovo domačijo

PKB je velika delovna organizacija, ki združuje enote skoraj po vsej Srbiji. Takšna organizacija pa ne omogoča posameznikom, da bi neposredno uveljavljali svoje interese. Občutijo pomanjkanje sodelovanja pri razvoju kmetijskih območij, predvsem pa pri uvajanju novih tehnoloških dosežkov na področju kmetijstva.

Izkušnje naših kmetov na področju proizvodnje mleka, uporabe kmetijske mehanizacije, pa tudi same povezave v organizacijske enote (TOK in TZO) jim bodo veliko koristile pri nadaljnjem razvoju kmetijstva — to je bilo mnenje večine gostov. Prijateljstvo pa so kmetje utrdili z dogovorom, da bodo vzpostavili trajno sodelovanje z izmenjavo proizvodov. Naša delovna organizacija bo omogočila kmetom iz Gornjega Milanovca nakup industrijskega lesa za izgradnjo krovnih konstrukcij, hlevov, silosov ipd. in nabavo kmetijske opreme pri delovni organizaciji Gorenje, PKB pa bo dobavljala našim kmetom koncentrate.

Najvažnejše pa je, da so vzpostavljene vezi prijateljstva, ki so se poglobile med posameznimi družinami. To pa je tudi garancija za še trdnejšo povezavo naših narodov in ne nazadnje trdnejšo celotno jugoslovansko skupnost.

I. Robnik

Ženske so si ogledale urejene prostore pripravljene za turiste

Nekateri so prišli v svoji narodni noši

Družbena prehrana za dietike

Družbena prehrana je eden pomembnih dejavnikov socialnega varstva delavcev, ki v veliki meri vpliva tudi na produktivnost. V Lesni še nimajo vse temeljne organizacije urejene družbene prehrane, nekateri TOZD pa so na tem področju zelo napredno usmerjeni. Tako so v TOZD Nova oprema na pobudo komisije za družbeni standard organizirali poleg redne kuhinje še dietno družbeno prehrano.

Komisija je s svojim delom ugotovila, da je v TOZD veliko delavcev, ki se iz zdravstvenih razlogov ne poslužujejo redne malice. Pobudo za uvedbo dietne družbene prehrane so z veseljem sprejeli vsi dietiki in skupaj s komisijo in strokovnimi delavci kuhinje sestavili jedilnik. Dietna kuhinja je začela obratovati 7. junija. Do sedaj jo redno obiskuje 33 delavcev.

Pri organizaciji dietne kuhinje pa so v Novi opremi naleteli tudi na probleme. Pretni prostori, ki že prej niso odgovarjali potrebam, so sedaj še manj primerni. Tudi delavki kuhinje sta sedaj bolj obremenjeni.

To pa so vprašanja, za katera bodo potrebna poleg organizacijskih rešitev še dodatna finančna sredstva.

Vodja kuhinje Zagernik Stanka (levo) in kuharica Gregor Jožica (desno) MENITA, da bo dietna kuhinja v Novi opremi zelo pozitivno vplivala na splošno razpoloženje delavcev, predvsem pa na večjo storilnost. Jedi, ki jih pripravljata, spadajo v skupino varovalne diete, t.j. jedi brez začimb in praženja, mastnega in prekajenega mesa.

Z uvedbo dietne kuhinje pa sta obe delavki dobili dodatne naloge. Že prej sta bili zelo obremenjeni, sedaj pa morata marsikdaj delati več kot osem ur dnevno. Prostorska utesnjenost kuhinje je tudi ena izmed težav, ki zahteva večjo angažiranost delavk kuhinje in dodatna dela. To so problemi, ki jim bodo morali delavci TOZD Nova oprema posvetiti pozornost. Verjetno bo potrebno razširiti prostore kuhinje, delavki kuhinje pa za dodatna dela tudi primerno nagraditi.

Ida Robnik

Odločitev

Stala sta si nasproti in si resno zrla v oči.

»Ne oče, tudi jaz ne bom ostal doma,« je še enkrat trdo pribil sin, kot že večkrat to popoldne.

Besede so zvenele resno in oče je vedel, da si njegov najmlajši ne bo premislil. Obrnil se je, pogledal ženo, ki je ihtela za mizo in odvihral skozi vrata. Trdo jih je zaprl, da so zažvenketala stekla v oknih in planil na prosto. Zdelo se mu je, da ga nekaj duši, da mora nekam ven, da bo dal duška svoji jezi in žalosti. Obstal je šele na robu sveže preorane njive.

Tudi ta gre, tudi on, je bila edina misel, ki mu je tolkla v glavi. Ko je šel v šole prvi Tone, si je mislil, bo pa Stane doma, ko je odhajal Stane, je stavil na Ivana in ko je odšel Ivan, je vse svoje načrte obrnil na Matjaža, saj najstarejši trije res niso kazali prav nobenega veselja do kmetovanja in dobro je vedel, da nobeden izmed njih ne bi bil dober gospodar, zato je vso svojo skrb posvečal najmlajšemu. Po končani osnovni šoli ga je dal v kmetijsko šolo. »Da boš lahko pod izobrazbo napisal kmetijski teh-

nik, ne pa samo osnovna šola« je rekel takrat. »In da boš bolj razgledan, kot sem jaz.« Ko je govoril to, je pomislil nase, s kakšnim grenkim občutkom vedno pove, če ga kje na uradih vprašajo, da ima samo pet razredov osnovne šole. Pet in nič več in vedno je imel občutek, da ga ob teh besedah vsak pogleda zasmehljivo, češ »Je pač en neumen kmet.«

V resnici pa še zdaleč ni bilo tako, saj takrat, ko je on končal šolo, se je pričela vojna. Skril je torbo na podstrežje in prevzel kurirsko. Po dveh letih jo je zamenjal z mitraljezom in postal prekaljen borec. Cela štiri leta si je govoril: »Ko bo konec vojne, pojdem naprej v šole.« Konec vojne se je vrnil. Oba brata sta padla, prvi nekje v Srbiji, drugi blizu doma. On je imel srečo, da je ostal živ. Našel je dom, mater, ki je vse grozote vojne prestala doma in očeta, ki se je po več kot dveh letih vrnil iz taborišča. Sestre so se poročile že pred vojno in zdaj je bil pri hiši od otrok sam. Več dni je taval okrog, tu in tam prijel za kakšno delo in se enkrat odločil. Prav tako, kot danes pred njim sin, je takrat on stal pred očetom, vendar njegove besede še zdaleč niso bile tako trde in odločne, ko mu je povedal, da bo šel v šole. S strahom je gledal

očeta in čakal, kdaj bo pričelo padati po njem, kajti poznal ga je le izpred vojne, ko je vse tri vzgajal z besedo in resen in strog kot je bil, ni štedil tudi klofut.

Toda vmes so bila štiri leta in on je med tem odrasel. Postal je zrel, ni bil več otrok, katerega bo oče potegnil za ušesa, vendar je to čutil samo oče, on je bil vedno njegov sin, ki je ob besedah, da ga zapušča, čakal na zaslužen kaznen.

Ne, oče ga je samo dolgo nepremično gledal, stisnil dlan v pest in rekel: »Ne, to pa nikoli. Ti boš ostal doma, doma.«

Brata sta padla, ostal si sam in če misliš, da sem vse grozote taborišč preživel zato, da bom prišel domov gledat, kako umira grunt, se prekleto motiš. Takrat, ko mi je bilo najhuje, ko sem upogibal hrbet pod rabljevimi bičem, ko se mi je od lakote temnilo pred očmi, ko sem zrl v trume umirajočih in ponižanih, me je držala pokonci samo ena misel: da pridem domov in ko bom doma, na svoji zemlji videl gospodariti svojo kri, takrat pa, če tudi takoj umrem.

Vidiš, samo to me je držalo pokonci in sedaj, ko sem tu in ko imam to srečo, da si mi ostal vsaj ti, odhajaš. Ne in stokrat ne. Boš videl, vzljubil

boš zemljo, čeprav ti zdaj dišijo samo knjige, vzljubil jo boš, ko boš spoznal, kako ti vrača to, kar ji z ljubeznijo daješ.»

Ob teh besedah je umolknil, se obrnil in šel iz hiše, kot da se ni nič zgodilo. On pa je takrat dobro vedel, da mu je povedal vse in čutil se je poraženega kot prej v nobeni še tako težki bitki. In ko je gledal za njim, se je odločil, da ostane. V tistem hipu je začutil do svojega očeta neizmerno spoštovanje in hvaležnost. Ves koščen, postaran in sestradan je bil, njegovo telo je bilo zlomljeno, ni pa bil zlomljen njegov duh.

Zagrzel se je v delo, da bi pozabil na šolo, na knjige, nekje na dnu srca pa mu je vse življenje tlela želja po izobrazbi. Cankarja in Finžgarja je počasi zamenjal s strokovnimi knjigami. Bil je prvi, ki je stopil v drugo in misel, da oče ne nasprotuje njegovim naprednim mislim, ga je osrečevala. Delal je, si ustvaril družino in postajal res dober gospodar. Vedno znova pa je moral priznati, da s srcem ni bil na gruntu nikoli. Njegovo delo je bilo na zemlji, srce pa drugje. Temu pa ni moč ukazati, pa če si je še tako dopovedoval. In danes je na njegovem mestu njegov sin.

»Saj to je v krvi«, je siknil predse

in vedel je, da bo popustil. Predobro se je zavedal, kaj se pomeni nečemu odpovedati, kajti to je on okušal vse življenje, ni privoščil svojemu lastnemu sinu. Sklonil se je, zgrabil pest sveže preorane zemlje in jo stisnil. Za trenutek ga je omamil njen prijeten vonj, kot bi se napil mladega vina, potem pa jo je izpustil iz rok in počasi šel nazaj proti domu.

Zdelo se mu je, da njegov korak še nikoli ni bil tako težak. Kot bi ga vleklo k tlom, k zemlji, ki je njega zadnjega za vse življenje priklenila nase.

Anica Kumer

Dan mladosti!

Dan mladosti so proslavili tudi delavci v naših temeljnih organizacijah. Na fotografijah se vidi prihod lokalne štafete mladosti v TOZD tovarno pohištva Pameče in TOZD Transport in servisi.

Srečanje S TITOM

Bili smo mladi, vse polno mladosti in radosti, leta 1946, ko smo se zavedali in odločili, da je treba našo porušeno domovino obnoviti.

Nekaj nas se je vrnilo s partizanov, nekaj pa iz koncentracijskih taborišč. Bili smo vsi skojevci in vsi smo se zavedali, kaj je potrebno storiti, da obnovimo našo porušeno domovino boljšo kot je bila nekdanj.

Prvi klic domovine za obnovo je bil leta 1946 in sicer graditev proge »Brčko — Banovići«. Kot sekretar SKOJ v Heleni — Podpeci sem moral pridobiti še štiri prostovoljce in odšli smo na akcijo ter se priključili III. mariborski brigadi »Katja Ruvena« v Bosno. Naš komandant Leopold ČEPIČ je bil zelo aktiven in sposoben.

Naša brigada je imela najtežjo in odgovorno nalogo, t.j. zgraditi najdaljši most na tej progi. Rok je bil 29. 11. 1946, mi pa smo ga zgradili in usposobili par dni prej. Prvi se je čez ta, z mnogo trpljenja in zavestjo, ki smo ga mi mladi napravili prostovoljno, pripeljal naš priljubljeni maršal TITO s svojim spremstvom.

Lokomotiva v kateri se je pripeljal TITO s spremstvom, se je ustavila, TITO je izstopil in nas pohvalil in lepo pozdravil, z nekaterimi pa se je tudi rokoval in zaželel, da bi bili še v naprej tako delovni. Na zadnje pa nam je rekel: »Drugovi videt čemo se još.«

Vsi smo bili veseli, da smo bili z njim skupaj ter smo se o srečanju s TITOM še večkrat pogovarjali.

P.M.

Mati biti je lepo, a otroke vzgajati je včasih tudi težko

Moram kar povedati, da sem mati šestih otrok, in sem jih vzgajala v skromnih razmerah. Mož je bil zaposlen pri Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, jaz pa nisem imela nikoli priložnosti, da bi se kje zaposlila. Tudi zemlje imam le 25 arov okrog svoje hiše, torej z eno skromno plačo sem vzgajala te otroke, vendar nisem nikoli godrnjala. Strmela sem zmeraj za tem, kako bi si honorarno prislužila kakšen dinar. Tako sem leta 1964 že s pokojnim PEČOLAR Antonom uredila pogodbo za prenos pošte iz Suhega dola do Pečolarja. Res je bil mesečni honorar skromen, a bila sem srečna, saj so otroci, ko so hodili v šolo, poštarstvo torbo nesli kar mimogrede. Vendar čas je tekkel, drug za drugim so otroci zapuščali šolske klopi, za prenos pošte pa je bil še vedno kdo. Tisti kdor me pozna, ve, da sem nesrečna, saj imam sina invalida od rojstva, star je 27 let, nikjer ga ne morem zaposliti in ravno to me je še spodbujalo, da si je ta sin Janez s prenosom pošte le pridobil malo denarja. A kaj, ko je bil honorar tako skromen, da je bil le za bencin in obrabo vozila. Na mesec sem dobila honorar 1.430,25 din. Leta in skrbi so me precej prizadele in tako sem morala opustiti delo s pošto s 1.1. 1982. Delo ki sem ga opravljala osemnajst let, se mi je tako priljubilo. Verjemite ali ne, človek delo opravlja leta in leta, da ima to že v krvi, da brez dela ne more živeti. Ko sem to delo opustila, se mi je zdelo, da sem izrinjena iz družbe. Ko je prišel čas, da pride pošta nisem vedela, kaj bi. Vendar je tako, ko letos obhajam šestdeset let mi nihče ne zameri, vsaj upam.

Pozna me dosti ljudi. Vedo, da nisem nikoli klonila, če ravno sem pri vzgoji otrok opravljala še razne druge funkcije, odrekala nisem nikoli.

Rekli boste, kaj le to pišeš, saj nas ne zanima, meni pa se zdi, da smo tako različni. Osemnajst let je precej dolga doba, a nisem bila nikoli povabljen na nobeden izlet, ko je šel kolektiv PTT podjetja. Veste, da si tega sama nikoli ne morem privoščiti, če ne bi šla z možem na izlet, ko je priredilo gozdno gospodarstvo, bi nikoli ne vedela kakšno je morje, ne bi vedela kako lepa je naša dežela. Z možem sva bila v Portorožu, takrat sem prvič videla ladje, ko pa smo drugo leto šli v Biograd za tri dni, sem si že upala malo ven na obalo. Oj, kako je bilo krasno! Zavedam se, da je gozdno gospodarstvo lepo skrbelo za svoje delavce, kakor tudi še danes. Prireja izlete, vsak delavec ima pravico do počitka ob našem lepem morju.

Vem, da so hvaležni delavci, hvaležna pa sem tudi jaz, da sem lahko z njimi gledala valovito morje — okras naše zemlje, drugače bi ga nikoli ne videla.

Štefka Melanšek

Ravnalo se v breg naslanja,
a v daljavi se že vidi vas,
zarja mi pogled ovije,
belo lepo domačo vas,
obrnem se in grem v višine,
rodno mojo razborsko vas.

Štefka Melanšek

Spominski zapis iz doline Tople

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Doseči je treba da se Italijanski vojaki ne bi umaknili z orožjem iz pokrajine. Sovražnik je hitro odkril koncentracijo Štajerske brigade, ki je v neprestanih bojih manevrirala na moravškem, pa ji kljub številnim žrtvam ni uspelo prebiti se preko Save. 8. septembra 1943 je bila ob šestih popoldne po radiu razglašena vest, da je Italija kapitulirala in da se je začelo zavezniško izkrcavanje v južni Italiji.

Stanetovi Tereziji-Zinki je iz tega pohoda ostalo najbolj živo v spominu, kako je prišla preko Save. Nekje pri Litiji so jo bredli v skupinah po pet in pet, držeč se za roke. Reka je bila precej narasla, deroči tok jim je izpodnašal noge. Naporni pohod se je končal v Stični, kjer je Gubčeva brigada ob kapitulaciji italijanskega fašizma priredila velik miting. Ljudje so bili nepopisno srečni ob misli, da bo vojske kmalu konec.

Po odhodu glavnine bataljona v 6. Štajersko brigado so na Koroškem ostali le politični delavci in nekaj kurirjev, okoli 40 po številu, vendar je po dobrih dveh mesecih nastal že spet nov bataljon, ki je štel po 120 borcev.

4. septembra 1943 je sovražnik odkril tiskarsko tehniko v Sečnem Javorju. Policija je ujela vodjo tehnike Milana Hicha-Kostjo. Pikovo domačijo je izropala in Ržečnikove pregnala od doma v zapore in taborišča.

Pred obletnico oktobrske revolucije so borci Koroškega bataljona izvedli številne sabotaže in vojaške akcije. 27. oktobra 1943 so napadli železniško postajo v Otiškem vrhu in uničili šest vagonov. Vrstila so se rušenja daljnovoda Velenje—Mežica. Ker ni bilo dovolj električne energije je v jami voda zalivala

postrojenja na nižjih obzorjih. Miniran je bil most na Koroški železniški progi. Naši borci so zasedli Leše in napadli žandarmerijsko postajo v Beli. Na predvečer praznika revolucije so po številnih vrhovih zagoreli kresovi.

Zadnjo nedeljo 31. oktobra so borci 2. čete Koroškega bataljona zasedli Kotlje. Pod lipo pred cerkvijo sta po maši zbranim Hotuljcem spregovorila Matjaž in Polde Jamski o važnosti partizanskega boja, o bratstvu naših narodov in dolžnosti, da v uporu vsi sodelujejo.

7. novembra 1943 so močno okrepljene sovražni-kove sile pričele močan ofenzivni sunek proti Uršlji gori. Iz Slovenj Gradca, Guštanja, Prevalj, Mežice in Črne so prodirali oddelki SS in SC, policija in vojaštvo. 7. novembra 1943 so pri Petriču pogorela gospodarska poslopja in hiša. Hudo ranjeno Petričevo hčerko Marico so prepeljali v Črnsko bolnišnico, kjer je naslednji dan umrla. Po pogrebu so starše in sestro aretirali in odpeljali v zapore in taborišča. Takrat je v Jazbini padel Jožef Telček-Veronov. Med hajko so v Kotljah prišli in zaprli okoli 50 ljudi. Med njimi so bili tudi Rožankovi sinovi: Maks, Zorko, Franc, pa tudi hlapec Ivan. Franca so že doma grozovito pretepli in so ga morali zato onemoglega z vozom odpeljati. Maks jim je pobegnil na Smrečnikovem klancu pred Ravnami, Zorko pa je bil pri poizkusu pobega težko ranjen in je obležal na cesti. Naložili so ga na voz k Francu in odpeljali oba skupaj. Zorko je umrl v celovski bolnišnici, Franc in hlapec Ivan sta postala žrtvi taborišča.

Pri Obretanu so tedaj aretirali gospodarja in tri hčerke, čez nekaj časa pa še četrto. Očeta so odpeljali v Dachau, od koder se ni več vrnil. Hčerke so dočkale svobodo v taborišču Ravensbruck.

(se nadaljuje)

A. Mrdavič

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Gerl, Ludvik Mori, Karel Dretnik, Hedvika Janše, Ivan Penec, Vida Vrhnjak, Andrej Sertel, Ida Robnik — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znidaršič — Naklada 5200 izvodov — Ključji in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška c. 14, 62000 Maribor, 1982

Umrli je IVAN MIHEV

Zgodi se, da umre človek tako nenadoma in tako nepričakovano je v četrtek zvečer umrl naš Ivan Mihev. Taka tragična smrt nas globoko presune in pretrese. Po navadi traja nekaj časa, da se prav zavemo udarca, ki nas je zadel, tako iznenada in nepričakovano. Bolečina in žalost, ki jo ob taki nenadni smrti dragega človeka občutijo svojci, prijatelji, znanci in sosedje je huda in je podobna šoku, ki nenadoma pretrese naše telo.

Naš Ivan je bil še mlad, saj je dopolnil šele komaj 47 let življenja. Bil je delaven in priden človek, človek, ki je ljubil svojo družino, svoje otroke. Ko je leta 1974 zbolel na oči, ga je zadelo najhujše — bil je eden na sto takih bolnikov, ki jim operacija ni mogla pomagati in je oslepel. Toda ta težki udarec usode je ob pomoči žene Marije mirno in dostojanstveno prenašal. Kratek čas si je delal z delom. Stanovanje je bilo pospravljeno, okna umita, kuhinje in pomival posodo, videl je z rokami in ušesi. Po glasu pa tudi po hoji je v hipu spoznal, kdo si. Ljubil je živati. Tudi po 70 zanjakov je naenkrat skakalo po hlevu. Če jih je poklical, so bili vsi pri njem, tako so ga poznali. Pa ptice, kanarčki, štiglici in ribe, to mu je bilo veselje.

In sedaj, ko mu je hčerka že podarila vnučka, ko je delal načrte, da se bosta poročila tudi sinova, je nenadoma omahnil v smrt.

Dragi Ivan, hudo nas je prizadela tvoja nenadna smrt. Posebno hudo tvojo ženo, ki si jo ljubil in rad imel, pa tvojo hčerko, tvoja sinova. Huda in težka je njihova bolečina. Le čas jo bo zacelil, prav tako tudi našo bolečino. Spomin nate pa bo ostal, bo živel v tvojih otrokih in vnukih.

Rok Gorenšek

V SLOVO FRIDERIKU PREVOLNIKU

Dne 11. maja 1982 je kolektiv TOZD Zaga Otiški vrh presunila žalostna vest, da je umrl sodelavec Mirko. Neizmerna žalost je napolnila srca vseh, ki smo te poznali in imeli radi.

Mirko se je rodil 1. aprila 1943 v Dobrni. V tem kraju je tudi preživel svojo mladost. Osnovno šolo je obiskoval v Mislinji. Prva zaposlitev mu je bila v Elektrarni Dravograd, kjer se je tudi izučil za električarja.

S 1. septembrom 1967 se je zaposlil v lesni industriji, kjer je delal in ustvarjal vse do zadnjega dne. Vsa leta je vestno in marljivo opravljal dela in naloge na pripravi žaganega lesa za odpremo, nato sortirača žaganega lesa v žagi, nazadnje brusarja žaganih hlistov. Dne 16. aprila letos je uspešno končal tečaj za tehnologijo jekel, brusov in brušenja ter brušenje rezil za primarno in finalno obdelavo lesa.

Vsa leta je aktivno delo-

val v organih upravljanja v TOZD Zaga Otiški vrh, v delovni skupnosti LESNA, Krajevni skupnosti Črneče in drugod. Bil je član gasilskega, planinskega in ribiškega društva, dolgoletni krvodajalec, sekretar OO ZK TOZD Zaga Otiški vrh, udeleženec pohoda po poteh AVNOJ, vzoren brigadir, brigadir-udarnik. Se in še bi našli skupnega dela z njim. V letošnjem poletju bi prevzel odgovorno nalogo na mladinski delovni akciji Šentjanž 82.

Veliko zamisli in načrtov je pomagal uresničiti in še bi bili deležni tvoje nesebične pomoči, še bi skupno ustvarjali, se veselili naših delovnih uspehov, če ne bi kruta usoda posegla v tvoje in naše skupne načrte.

S tvojo smrtjo smo osiromašeni za iskrenega sodelavca in prijatelja. Saj si svoje znanje in izkušnje nesebično prenašal na druge. Težko je z besedami izraziti tisto, kar čutimo v sebi.

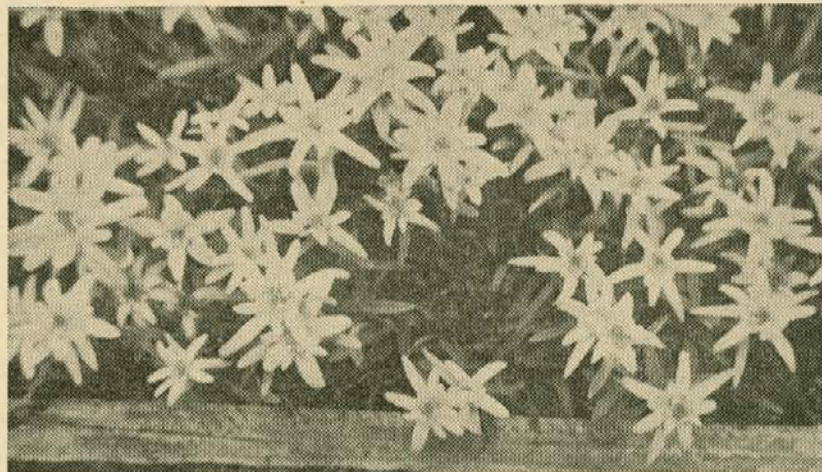
Dragi Mirko, za teboj je ostala praznina, med nami pa so ostala tvoja dela, misel in izkušnje, ki jih ne more izbrisati niti smrt.

Vsi tvoji sodelavci se ti še enkrat zahvalujemo za tvoj vložen trud in delo, za nesebično tovarštvo, za tvoje vedno nam odprto srce.

Naj ti bo lahka domača gruda v tvojem mnogo prebranem grobu.

Iskreno sožalje izrekamo materi, očetu, bratu in sestri ter ostalemu sorodstvu.

Kolektiv TOZD Zaga Otiški vrh

Pri Janškovih v Koprivni gojijo že vrsto let planinke kar v zabojih nad garažo. To je posebnost te domačije. Tisoč in več cvetov te skalne rože se odpre v mesecih juliju in avgustu — Foto: Vinko Golob

ŠPORTNA REKREACIJA V LESNI

V današnjem tempu življenja vse bolj pozabljamo na svoje zdravje in počutje. Od sedenja v pisarni in enoličnega dela za strojem smo utrujeni, čutimo bolečine v določenih delih telesa, po vrhu se nas drži še slaba volja, kateri marsikdaj sploh ne vemo vzroka. Ne zavedamo se, da bi z malo veselja do športa in dobro voljo lahko odpravili bolečine in tegobe, ki so zadnje čase tako prisotne skoraj na vsakem delovnem mestu. Morda bo sedaj delavec za strojem ugovarjal, češ: »Naj se sedaj poleg težkega fizičnega dela ukvarjam še s športom!« Pa ni res. Tisti, ki ste tega mnenja, kar poskusite s kakšno dobro voljo med delom in popoldan malo rekreacije in prepričan sem, da boste lažje prenašali fizični napor za strojem, pa tudi sedenje ne bo toliko utrujajoče.

V LESNI organiziramo čez leto športna tekmovanja med TOZD, ki so namenjena za razvedrilo in rekreacijo nas delavcev. Opažamo pa, da jemljemo to rekreacijo vse preveč tekmovalno in posledica tega je minimalna udeležba posameznih TOZD v določenih panogah tekmovanja. Dogaja se, da nekateri TOZD sodelujejo samo v panogah, kjer računajo na boljše rezultate in s tem onemogočajo rekreacijo mnogim delavcem. Kot pozitiven primer naj pohvalim delavce TOZD TP Prevalje, ki so v krosu sodelovali kar z desetimi tekmovalci, gotovo je to rezultat dela njihovega športnega referenta. Bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da se TOZD na področju radelske občine sploh ne udeležujejo tekmovanja. Ali se nihče pri njih ne vpraša, zakaj potem združujejo sredstva za rekreacijo, morda za delavce v drugih TOZD. Kje iskati krivce za takšno pasivno udeležbo? Bo potrebno zamenjati športne referente v posameznih TOZD? Morda je rešitev v tem, da v LESNI zaposlimo profesionalca, ki se bi ukvarjal izključno z rekreacijo delavcev, morda bi s tem povečali delovno storilnost. Verjetno ne bi bilo napačno posnemati delovne organizacije, ki so že uvedle takšen sistem in ugotovile, da rekreacija pozitivno vpliva na uspešno poslovanje DO.

Rezultati tekmovanj v krosu 28. maja 1982 MOŠKI

1. Čas Miran TOZD GO Črna
2. Lenart Jože DS Interne banke
3. Žagar Franc Gozdarstvo Črna
4. Stopar Karel DS Interne banke
5. Lužnik Ferdo TP Pameče
6. Fortin Franc TP Prevalje
7. Petraneski Ilija TP Prevalje
8. Žvab Ivo TP Prevalje
9. Kobolt Franc DS Interne banke
10. Plešec Franc Gozdarstvo Črna
11. Stevanović Milivoj TP Prevalje
12. Kaučič Marjan TP Prevalje

Ekipno:

1. DS Interna banka
2. TOZD Gozdarstvo Črna
3. TOZD TP Prevalje
4. TOZD TP Pameče

ŽENSKE

1. Repanšek Alenka TP Prevalje
2. Pikalo Jožica TP Prevalje
3. Česnik Bilka TP Prevalje
4. Krof Jožefa TP Prevalje
5. Kuhelnik Betka Blagov. prom.
6. Čerňič Nada Blagovni prom.

Srebre Ivan — 4. mesto! — v pričakovanju izmere dobrega rezultata —
Foto: Kunc Janko

Ekipno:

1. TOZD TP Prevalje
2. TOZD Blagovni promet

Proga je bila tako za moške kot za ženske zelo zanimiva, speljana je bila po lepi okolici Starega trga, moški so morali premagati progo dolgo 5 km, ženske pa 2 km.

Zelo zanimiv je bil boj fantov za ekipno prvo mesto, saj je premagal tekač TOZD Gozdarstvo Črna le za 48 sekund tekača DS Interne banke. Tekmovanje v krosu smo zaključili v veselem pogovoru ob dobro začnjenem pasulju z željo, da se naslednje leto zopet dobimo na istem kraju, vendar v večjem številu in v vseh starostnih skupinah.

Jože Lenart

OCETU

Kamen si,
ki se iskri.
Skala si,
ki ne počí.
Cvet si,
ki se ospe,
ko blag ga dež namoči.
In burja si,
in orkan besneč,
ko mladosti svoje se spominjaš
in trpljenja,
ki ni ga več,
čeprav še vedno je...

In vendar rada te imam,
ponos tvoj obožujem,
vzor si moj življenja,
a le nekaj bi v življenju rada:
trpljenje tvoje pokopala!

Suzana Praper

11. republiško tekmovanje

NAŠI SEKAČI SO SI Z OSVOJENO BRONASTO MEDALJO NA 11. REPUBLIŠKEM PROIZVODNEM TEKMOVANJU NA JEZERSKEM — GG KRANJ, ODPRLI POT NA DRŽAVNO PRVENSTVO V OHRIDU

Tudi letos smo se udeležili republiškega gozdarskega proizvodnega tekmovanja v mesecu juniju 1982 na Jezerskem, prireditelj GG Kranj.

Naši vrli fantje so dosegli doslej najvidnejši uspeh, saj so se ekipno uvrstili na 3. mesto.

Vodja ekip Janko Kunc je poslal v ogenj 8 izbranih tekmovalcev, kateri so si priborili to čast na tekmovanjih v okviru Koroškega turističnega tedna leta 1981.

DO »Lesna« so zastopali:

1. Adamič Ivan — TOZD gozdarstvo Črna
2. Obretan Andrej — TOZD gozdarstvo Črna
3. Obretan Peter — TOZD gozdarstvo Črna
4. Pečovnik Ivan — TOZD gozdarstvo Črna
5. Kos Stanko — TOZD gozdarstvo Črna
6. Srebre Ivan — TOZD gozdarstvo Črna
7. Strmčnik Zdravko — TOZD gozdarstvo Črna
8. Pečovnik Franc — TOZD gozdarstvo Črna

Med ostrimi boji so imeli največ znanja in športne sreče med našimi: Ivan Srebre in Stanko Kos. Oba že trenirata skupaj s slovensko ekipo, katera odpotuje 25. 6. 1982 v OHRID, kjer bo državno prvenstvo.

V sodniškem zboru na republiškem tekmovanju sta sodelovala še Maks Potočnik in Leopold Mori, ing.

Bronasto kolajno so za DO Lesna Slovenj

Gradec ekipno priborili naslednji tekmovalci:

1. Srebre Ivan, 592 točk, skupni plasma — 4. mesto
2. Kos Stanko, 589,5 točk, skupni plasma — 6. mesto
3. Obretan Andrej, 561,5 točk, skupni plasma — 12. mesto

Tako je ekipa zbrala 1743 točk in s tem dosegla dosedaj najboljšo uvrstitev, saj smo bili na teh tekmovanjih že tradicionalno četrtri.

Sodelovalo je 84 tekmovalcev, skupno 12 ekip.

Obema našima predstavnikoma želimo na državnem prvenstvu poln zamah in plasma za evropsko prvenstvo.

Janko Kunc

Vzpon na...

Sindikar TOK Gozdarstva Ravne pa je organiziral še en velik vzpon (pa ne na MONT EVEREST) ampak na Uršljo goro, 19. junija letos.

Povabljeni so bili tudi svojci sodelavcev. Kljub deževnemu vremenu se jih je nabralo kar precej. Vsi vedo povedati, da je bilo zelo veselo. Veselja jim ni prav nič kazil dež.

Vremensko poročilo tega dne iz vseh televizijskih hiš je bilo naslednje: Padlo je skoraj 2 litra tekočine na »glavo«. Kar je povzročilo rahlo drsenje iz Naravskih ledin do doma. Prevladoval je nizek zračni pritisk, ki povzroča rahle »frontalne motnje«, ki pa niso življenjsko nevarne.

Več o neizgledih in prigodah tega dne boste brali v kroniki »82«.

V. Gerl